

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
"Туризмологія"

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 4; годин - 120; залікових модулів - 1; змістових модулів - 2
Семестр, Рік	I / 1
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Соколовський Віктор Анатолійович; доктор філософії зі спеціальності 106 «Географія», доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму
E-mail:	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: 1 год., вівторок, 14.00-15.00 Онлайн-консультації: ZOOM – понеділок 15.30-16.30 (запрошення надсилається в групу Viber)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. В поза аудиторний час студенти зможуть поставити питання під час консультацій.

Інші види комунікації: група в Viber, очна та онлайн Zoom-консультації за розкладом.

АНОТАЦІЯ КУРСУ (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предметом вивчення дисципліни "Туризмологія" є визначення сутності теорії туризму як наукової соціоекономічної та гуманітарної дисципліни; розкриття понятійного, категоріального апарату та основних смислових значень туризму; систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування генези та еволюції туризмологічного знання, визначення змісту основних туризмологічних концепцій; осмислення структури туризмологічного знання, його системної архітектури, виявлення діалектики зв'язків між теорією та праксеологією туризму

Пререквізити курсу: ефективність засвоєння змісту дисципліни «Туризмологія» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Філософія», «Організація туризму», «Географія туризму», «Історія туризму», «Економічна теорія», «Міжнародний туризм» та ін.

Мета полягає в формуванні у майбутніх фахівців з туризму компетенцій щодо постановки та успішного вирішення на достатньому професійному рівні науково-дослідницьких та практичних завдань, узагальнення накопичених знань в період вивчення туризмознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, яка подорожує, розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму та рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи.

Завдання:

- наукове осмислення цілісної концепції туризму як специфічного виду людської діяльності, особливого соціального інституту, суспільного феномену;
- визначення сутності туризмології як наукової соціоекономічної та гуманітарної дисципліни;
- розкриття понятійного, категоріального апарату та основних смислових значень туризму;

- систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування генези та еволюції туризмологічного знання, визначення змісту основних туризмологічних концепцій;

- осмислення структури туризмологічного знання;
- з'ясування функцій туризмологічного знання, його суспільного «призначення»;
- виявлення діалектики зв'язків між теорією та практикою туристської діяльності.

Очікувані результати.

Здобувач повинен *знати*:

знати:

- теорію туризму, словниково-категоріальний апарат дисципліни;
- історію виникнення туризмологічного знання, основні туризмологічні концепції;
- структуру та функції туризмологічного знання, його суспільне «призначення»;
- основні світові туристичні регіони.

вміти:

- аналізувати генезу та еволюцію туризмологічного знання;
- визначати зміст основних туризмологічних концепцій;
- застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- користуватися у своїй майбутній професії понятійним апаратом туризмологічних термінів.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів (80 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручниками та навчальними посібниками (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Туризмологія як наука про туризм

Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука

Тема 2. Генеза туризмологічного знання.

Тема 3. Теоретико-методологічні складові туризмології.

Тема 4. Філософія туризму як методологічна і концептуальна основа туризмології.

Змістовий модуль 2. Складові туризмологічного знання

Тема 5. Географія туризму.

Тема 6. Соціологія туризму.

Тема 7. Культурологія туризму.

Тема 8. Психологія та етика туризму

Тема 9. Педагогіка туризму

Тема 10. Праксеологія туризму

Рекомендована література

Основна

1. Аріон О.В., Уліганець С.І. Географія туризму. Навчально-методичний посібник. К.: Інтердрук, 2019. 206 с.
2. Безуглий В.В., Косташук І.І., Яворська В.В. Географія всесвітньої спадщини (туристичні атракції). Дніпро: ЛІРА, 2021. 528 с.
3. Васильчук В.М. Туризмологія: навчальний посібник. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2023. 115 с.

4. Джинджоян В.В., Горожанкіна Н.А., Бойко З.В. Основи туризмознавства: навчальний посібник. Київ: ФОП Піча Ю. В., 2023. 246 с.
5. Залевський А., Колотуха О., Соколовський В. та ін. Пошуки туристської привабливості Кіровоградської області: наукові розвідки. / За заг. ред. д.г.н. О.В. Колотухи. Дніпро : ФОП Середняк Т.К., 2020. 287 с.
6. Основи туризмології: навч. посіб. / О.А. Кручек, С.Ф. Парубець, С.І. Гордієнко. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 234 с.
7. Топчієв О. Г., Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки. Навчальний посібник. Одеса : Бондаренко М.О., 2022. 280 с.
8. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. / За заг. ред. проф. В.О. Негодченка. Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
9. Туризмологія [Електронний ресурс] : електрон. метод. рек. до практ. робіт студентам геол.-геогр. ф-ту другого (магіст.) рівня освіти спец. ІЗ Туризм та рекреація / уклад.: В. А. Соколовський, В. В. Яворська, В. А. Сич. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова, 2025. 32 с. 1,2 МБ. URI: <https://dspace.onu.edu.ua/handle/123456789/42221>
10. Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія / за ред. О. О. Красноручького, Н. І. Моїсєєвої. Харків : Видавництво «Стильна типографія», 2019. 252 с.
11. Korstanje M. E., Gowreesunkar V. G. Anthropology of Tourism: Exploring the Social and Cultural Intersection. Apple Academic Press, 2024. 232 p.
12. McCabe, S. Theory in tourism. Annals of Tourism Research, 2024, vol. 104, 103721. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2023.103721>
13. McKercher B., Prideaux B. Tourism Theories, Concepts and Models. Goodfellow Publishers Ltd 2020. 256 p.

Додаткова

1. Абрамов В.В. Історія туризму: підручник/ В. В. Абрамов, М.В. Тонкошкур. Харків: Харківська національна академія міського господарства, 2010. 294 с.
2. Абрамов В. В. Конспект лекцій з дисципліни «Туризмологія» (для магістрів спеціальності 8.14010301 - Туризмознавство). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 71 с.
3. Басюк Д.І. Основи туризмології: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 204 с.
4. Гринів О. Філософія туризму: навч. посібник. Львів : ПАІС, 2017. 200 с.
5. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
6. Культура і освіта фахівців туристської сфери: сучасні тенденції та прогнози: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. К.: КУТЕП, 2005. 654 с.
7. Лук'янова Л. Г. Освіта в туризмі : навч.-мет. посіб. Київ : Вища школа, 2008. 718 с.
8. Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теоретичні основи туризмології: навч. пос. К.: «Ніка-Центр», 2005. 316 с.
9. Пазенюк В.С., Федорченко В.К., Кручек О.А., Мініч І.М. Туризмологія (теорія туризму): навч.-метод. посіб. зі спецкурсу. К.: КУТЕП, 2010. 70 с.
10. Пазенок В.С., Федорченко В.К. Філософія туризму: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 268 с.
11. Педагогіка туризму : навч. посібник /В.К.Федорченко, Н.А.Фоменко, М.І.Скрипник, Г.С.Цехмістрова; МОН України. К.: Слово, 2004. 295 с.
12. Психологія праці у звичайних та екстремальних умовах : навч. посіб. / М.С. Корольчук В.М. Корольчук, С.М. Миронець та ін. К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2015. 652 с.

13. Соколовський В., Сич В., Яворська В. Методичні засади суспільно-географічного дослідження територіальної організації рекреаційного комплексу регіону. Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. / За заг. ред. д.геогр.н. О.В. Колотухи. Дніпро : Середняк Т.К., 2024. С. 136-143.
14. Соколовський В.А., Щоголева І.В. Івент-туризм Середнього Придніпров'я як стратегічний напрям регіонального розвитку. Географія і туризм. 2021. № 60. С. 33-42
15. Соколовський В.А., Щоголева І.В. Особливості організації комбінованих турів. Науковий вісник Льотної академії. Серія: економіка, менеджмент та право. Кропивницький.: ЛА НАУ, 2020. №2 С. 170-176.
16. Соколовський В.А., Щоголева І.В. Аналіз ресурсного потенціалу лікувально-оздоровчого туризму Середнього Придніпров'я. Грааль науки. № 24, 2022. С. 45-49.
17. Соціологія туризму: Підручник / М.П. Лукашевич, С.М. Мошак, Ф.Ф. Шандор. К. : Знання, 2015. 303 с.
18. Топчієв О. Г., Коломієць К. В., Сич В. А., Яворська В. В.. Структурування рекреаційно-туристичного потенціалу на засадах географічного середовища: Монографія / Кам'янець-Подільський: Видавець Панькова А. С., 2020. 332 с.
19. Топчієв О. Г., Сич В. А. Проблеми кластеризації та структурування соціоприродних видів господарської діяльності у географічних дослідженнях / // Український географічний журнал. 2020. Вип. 2. С. 65-72.
20. Туризмологія (теорія туризму). Навчально-методичний посібник зі спецкурсу. К.: КУТЕП, 2010. 70 с.
21. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / В. Пазенок, В.Федорченко та ін. К. : Академія, 2013. 368 с.
22. Щоголева І.В., Соколовський В.А. Теоретичні та методичні підходи до формування змісту та структури професійно орієнтованих дисциплін під час підготовки менеджерів туризму. Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький : ЛА НАУ, 2019. Вип. 5. С. 191-200.
23. Щоголева І.В., Соколовський В.А. Особливості івент-менеджменту в туризмі. Науковий вісник Льотної академії. Серія: Економіка, менеджмент та право. Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. Вип. 3, 4. С. 146-155
24. Щоголева І.В., Соколовський В.А. Проблеми та перспективи дуальної освіти в туризмі : Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. Вип. 9. С. 168-172
25. Bondar Iu., Shchoholieva I., Sokolovskiy V., Petrenko N., Maliuga L., & Tereshchuk N. Prerequisites for the ecologization of recreational and tourist activities in Ukraine. IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci. 1126 012014, 2023.
26. Goeldner C. R., Ritchie J-R. B. Tourism : principles, practices, philosophies. 12th ed. John Wiley & Sons, 2012. 514 p.
- 27.
28. Okumus F., Altinay L., Chathoth P., Koseoglu M. A. Strategic Management for Hospitality and Tourism. Routledge, 2019. 356 p.
29. Page S. J. Tourism Management. Routledge, 2019. 510 p.
30. Prideaux B. Resort Destinations : Evolution, Management and Development. Taylor & Francis, 2017. 328 p.
31. Topchiyiv O. G., Sych V. A., Yavorska V. V., Hevko I. V., Kolomiyets K. V. Methodological principles of systematics of recreational goods. // Journal of Geology Geography and Geoecology, 2021. Том 30(4). С. 762-771. DOI: <https://doi.org/10.15421/112170>
32. Vanhove N. The Economics of Tourism Destinations: Theory and Practice. IV Edition. Routledge, 2020. 453 p.

Оцінювання

Іспит

Поточний контроль										Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовний модуль №2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30	100
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Результати навчання, здобуті у неформальній/інформальній освіті, визнаються згідно Положення про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvi_ta_2024_final.pdf

Самостійна робота здобувачів

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача): онлайн-програми для фахівців туристичного сектору національної туристичної організації України <https://akademy.nto.ua>

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти. Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: поточні практичні та семінарські роботи, підсумковий тестовий контроль здійснюються в аудиторії. У разі відсутності або низького результату всі роботи перескладаються одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. Всі індивідуальні самостійні завдання мають бути здані і захищені не пізніше передостаннього заняття. У разі порушення термінів здачі і захисту самостійних індивідуальних завдань кількість балів за їх виконання зменшується. Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії на передостанньому тижні. У разі відсутності або низького результату підсумковий тестовий контроль перескладається одноразово на останньому тижні в день планової консультації.

Політика щодо академічної доброчесності: неприпустимі списування, студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання; студент повинен вільно володіти матеріалом, посилаючись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні

права; надавати достовірну інформацію про результати власної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування та запізень: студент не повинен пропускати практичні заняття, про відсутність з поважних причин треба заздалегідь інформувати викладача, запізнення не бажані.

Мобільні пристрої: недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом або іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).

Поведінка в аудиторії: творча, ділова, доброзичлива атмосфера.